

Dosarul nr. 3ra-167/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud: O. Țurcanu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (M. Guzun, Gr. Dașchevici, V. Clima)

Î N C H E I E R E

17 februarie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Victor Burduh
Nina Vascan

examinând admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Ion Chihai împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale privind contestarea actului administrativ, obligarea stabilirii și achitării pensiei pentru vechime în muncă și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 07 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins cererea de apel depusă de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva hotărârii din 21 mai 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

c o n s t a t ă :

La 10 decembrie 2018, Ion Chihai a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale privind contestarea actului administrativ, obligarea stabilirii și achitării pensiei pentru vechime în muncă și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că în cadrul Ministerului Afacerilor Interne, a avut o vechime în muncă de 27 ani, 3 luni și 22 de zile, iar la data de 18 noiembrie 2005 s-a pensionat, fiindu-i stabilită pensie în mărime de 71 % din suma soldei.

Reclamantul a menționat, că la începutul lunii septembrie 2018 a aflat despre emiterea la data de 20 martie 2018 de către Ministerul Afacerilor Interne a ordinului nr. 96 cu privire la recunoașterea unor înlesniri pentru stabilirea pensiei anumitor categorii de funcționari publici cu statut special de militar din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, în special celor care au activat în cadrul subdiviziunilor de pază, escortare și deținere a persoanelor reținute și arestate în izolatoare de urmărire penală. Din aceste motive la 19 septembrie 2019, a solicitat și a primit de la ultimul său loc de

muncă, Direcția de Poliție a mun. Chișinău, confirmarea nr. 14953 și calculul privind înlesnirile prevăzute la pct. 1 al ordinului sus-indicat, prin care vechimea în muncă a reclamantului, cu înlesniri, a constituit 51 ani, 6 luni și 2 zile, în baza acestui certificat s-a adresat Casei Teritoriale de Asigurări Sociale, Ciocana, mun. Chișinău, cu cerere prin care a solicitat recalcularea pensiei sale, iar la data de 19 noiembrie 2005, solicitarea sa a fost respinsă prin răspunsul nr. 8324 din 04 octombrie 2018, întocmit sub formă de decizie nr. 206 din 01 octombrie 2018 și fiind recepționată la data de 09 octombrie 2018.

Reclamantul a relatat că a contestat decizia nominalizată la Casa Națională de Asigurări Sociale, la care nu a primit răspuns, iar ulterior a recepționat o nouă confirmare a vechimii sale în muncă cu înlesniri, ca urmare a erorilor de calcul admise anterior, conform căreia vechimea în muncă însumând perioada de 39 de ani și 19 zile.

Reclamantul a solicitat admiterea acțiunii, recunoașterea ca fiind ilegal refuzul Casei Teritoriale de Asigurări Sociale, Ciocana, mun. Chișinău, expus în decizia nr. 206 din 01 octombrie 2018 și refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale, expus în referința la acțiunea depusă, obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale de a efectua recalcularea vechimii în muncă și a pensiei, începând cu 19 noiembrie 2005, calcularea ei lunară în mărime de 75 % din sumele respective ale soldei, cu aplicarea coeficientului de indexare anuală, obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să achite diferența pensiei ca urmare a recalculării pentru toată perioada precedentă și compensarea cheltuielilor de asistență juridică suportate în mărime de 3500 lei.

Prin încheierea protocolară din 12 martie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani a fost atras în proces în calitate de terț Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova.

Prin hotărârea din 21 mai 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani a fost admisă acțiunea depusă de Ion Chihai și s-a anulat decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Ciocana, mun. Chișinău nr. 206 din 01 octombrie 2018 privind refuzul recalculării pensiei, s-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să efectueze recalcularea pensiei reclamantului, reieșind din vechimea în muncă stabilită prin certificatul nr. 34/20-5685340, eliberat de Inspectoratul General al Poliției, ce constituie 39 de ani și 19 zile, începând cu 19 noiembrie 2005, cu calcularea lunară în mărime de 75 % din sumele respective ale soldei și cu aplicarea coeficientului de indexare anuală și să achite reclamantului diferența pensiei ca urmare a recalculării pentru toată perioada precedentă, cu încasarea din contul Casei Naționale de Asigurări Sociale a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 3500 lei.

La 02 iunie 2020, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus apel împotriva hotărârii din 21 mai 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, iar la 03 septembrie 2020 a depus motivarea apelului, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi decizii de respingere a acțiunii depuse de Ion Chihai.

Prin decizia din 07 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea de apel depusă de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva hotărârii din 21 mai 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Ion Chihai împotriva Casei Naționale de Asigurări privind contestarea actului administrativ, obligarea stabilirii și achitării pensiei pentru vechime în muncă și compensarea cheltuielilor de judecată.

Pentru a pronunța această decizie, instanța de apel prin prisma normelor de drept material ce reglementează raportul juridic litigios, în raport cu circumstanțele cauzei, a reținut ca fiind justă concluzia primei instanțe referitoare la temeinicia acțiunii, având în vedere că subdiviziunile în care a activat Ion Chihai sunt entități destinate pentru deținerea persoanelor, care cad sub incidența reglementărilor din pct. 8 al hotărârii Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și sistemului penitenciar, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție, care îi conferă dreptul la stabilirea pensiei cu înlesniri. În acest sens, instanța de apel a reținut că aceste circumstanțe, au servit temei pentru emiterea ordinului Ministerului Afacerilor Interne nr. 96 din 20 martie 2018 cu privire la recunoașterea unor înlesniri pentru stabilirea pensiei anumitor categorii de funcționari publici cu statut special și militari din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, care la fel, acordă înlesnirile de două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu.

Astfel, instanța de apel a reținut că Casa Națională de Asigurări Sociale neîntemeiat a refuzat intimatului Ion Chihai recalcularea pensiei neplătite din vina organului care inițial a calculat eronat vechimea în muncă.

Prin urmare, Curtea de Apel Chișinău a conchis că prima instanță a dat o apreciere obiectivă probelor administrate, a constatat și elucidat pe deplin toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei și corect a aplicat normele de drept material și procedural, iar soluția de admitere a acțiunii este justă, fiind rezultată din aprecierea probelor cercetate în cadrul procesului de judecată în coraport cu normele aplicabile speței.

Invocând netemeinicia și ilegalitatea deciziei instanței de apel, la data de 09 noiembrie 2020, Casa Națională de Asigurări Sociale a contestat-o cu recurs, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și emiterea unei noi decizii.

Ulterior, la data de 24 decembrie 2020 Casa Națională de Asigurări Sociale a depus prin intermediul oficiului poștal, motivarea recursului.

În motivarea recursului, Casa Națională de Asigurări Sociale a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerând-o neîntemeiată și ilegală prin faptul că au fost încălcate și aplicate eronat normele de drept material, precum și nu au fost constatate și elucidate pe deplin toate circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei.

Recurenta a declarat că perioada de activitate a intimatului în carul Izolatorului de detenție provizorie, nu poate fi atribuită sau recunoscută ca vechime în muncă cu înlesniri, deoarece aceasta nu este o instituție penitenciară și nu se regăsește în pct.8 lit. d) din hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și sistemului penitenciar, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție, care îi conferă dreptul la stabilirea pensiei cu înlesniri.

La fel, recurenta a relatat că ordinul nr. 96 din 20 martie 2018 al Ministerului Afacerilor Interne, nu poate produce efecte juridice, deoarece contravine actelor normative în vigoare, acesta depășind prevederile actului normativ în temeiul căruia a

fost emis.

Recurenta a relatat că instanța de apel eronat a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să recalculeze pensia intimatului Ion Chihai conform certificatului eliberat de Direcția de Poliție Chișinău nr. nr. 34/20-5685340 din 19 septembrie 2019, deoarece certificatul eliberat în baza ordinului nr. 96 din 20 martie 2018, emis de către Ministerul Afacerilor Interne „Cu privire la recunoașterea unor înlesniri pentru stabilirea pensiei anumitor categorii de funcționari publici cu statut special și militari din cadrul Ministerului Afacerilor Interne”, nu poate produce efecte juridice, deoarece contravine actelor normative în vigoare.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Conform art. 245 din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 07 octombrie 2020, fiind notificată Casei Naționale de Asigurări Sociale prin intermediul oficiului poștal, la data de 04 decembrie 2020, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție anexat la materialele cauzei (f.d.116). Astfel, recursul depus la 09 noiembrie 2020 și motivarea recursului depusă la 24 decembrie 2021, sînt depuse în termen.

La 28 decembrie 2020 în adresa intimatului Ion Chihai și persoanei terțe Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova a fost expediată copia recursului, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței (f.d. 130, 137).

La 05 ianuarie 2021 și 12 ianuarie 2021 Ion Chihai, reprezentat de avocatul Valentin Guțu a depus prin intermediul poștei electronice, referință prin care a solicitat declararea recursului inadmisibil.

La 18 ianuarie 2021 Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova a depus referință prin care a solicitat declararea recursului inadmisibil.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246, alin. (1) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 Cod administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor

în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale.

Conform art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Victor Burduh

Nina Vascan